

T.C.
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

LİSANSÜSTÜ TEZ SAVUNMASI

BİYOLOJİ ANABİLİM DALI

TEZ BAŞLIĞI: Türkiye *Vincetoxicum* Wolf (Apocynaceae-
Asclepiadoideae) Cinsinin Taksonomik Revizyonu

SUNAN : SEHER GÜVEN

DANIŞMAN : PROF. DR. SERDAR MAKBUL

SAVUNMA

TARİHİ : 12 ARALIK 2017

SAATİ : 10:30

YERİ : Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Prof. Dr. Nazmi
Turan Okumuşoğlu Anfisi

ÖZET

Bu çalışma ile Türkiye *Vincetoxicum* Wolf (Apocynaceae) taksonları morfolojik, anatomik, palinolojik, sitolojik ve moleküler özellikleri yönünden ilk kez detaylı olarak incelenmiştir. Çalışılan taksonlar ayrıca nümerik ve filogenetik analizler ile de değerlendirilmiş ve belirlenen özellikler yönünden taksonlar arası akrabalık ilişkileri tespit edilmiştir. Morfolojik çalışmalar kapsamında, ülkemiz *Vincetoxicum* taksonları için kapsamlı bir teşhis anahtarı ve ayrıca incelenen her bir taksonun ayrıntılı morfolojik fotoğraf ve çizimlerini, habitat özelliklerini, yayılış haritalarını ve IUCN tehlike kategorilerini içeren genişletilmiş betimleri hazırlanmıştır. Pedunkul uzunluğu, korolla rengi ve tüylenmesi ile korona ve anter şekli gibi morfolojik karakterlerin taksonlar arası ilişkilerin açıklanmasında önemli katkılar sağladığı belirlenmiştir. Ayrıca ülkemiz endemiklerinden olan *V. fuscatum* Rech.f. subsp. *boissieri* (Kusnezov) Browicz LC ve *V. parviflorum* Decne. taksonları VU tehlike kategorisinde değerlendirilmiştir. Anatomik incelemelerde mezofil doku ve stoma özelliklerinin önemli taksonomik karakterler olduğu tespit edilmiştir. İncelenen *Vincetoxicum* taksonlarının 5 adet polinaryuma sahip olduğu, korpuskulum şeklinin ovat veya oblong, polinyum şeklinin eliptik, klavat, ovat veya obovat ve yüzeyinin de eğik çubuklu (rugulate) veya lobutlu (gemmulate) olduğu belirlenmiştir. Tohum yüzeyinde periklinal çeperlerin buruşuk/pürüzsüz veya kabarcıklı/granüllü bir süslemeye sahip olduğu tespit edilmiştir. İncelenen *Vincetoxicum* taksonlarında kromozom sayısının diploid ($2n=22$) ya da tetraploid ($2n=44$) olduğu görülmüştür. Moleküler analizlerde, 617-618 bp uzunluğundaki ITS dizilerinin incelenen taksonların ayırımına önemli katkılar sağladığı, 804 bp uzunluğundaki *trnT-trnL* dizilerinin ise taksonomik olarak ayırıcı olmadığı tespit edilmiştir.